GAZETA KRAKOWSKA

Nro 73.

z KRAKOWA DNIA 12 WRZEŚNIA 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 4 Września.

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król Jmć raczył nayłaskawiey ozdobić orderem S. Stanisława III Klassy W. Jana Wincentego Bandtkie, Dziekana Wydziału Prawa w Królewsko-Warszawskim Uniwersytecie.

D. 30 Sierpnia o godzinie wpół do ósmey rano, zszedł z tego świata Franciszek Xiążę Lubecki, w 22gim roku wiosny życia swego. Podczas 14stodniowey choroby, zaraźliwą powszechnie uznaney, dowiodło ubieganie się Rodziny i przyiacioł w przynoszeniu cierpiącemu ulgi, iak narażenie własnego zdrowia zbyt małą cenili ofiarą, byle tylko ocalić ten kwiat naypięknieyszych nadziei; a łzy szanownych w stolicy Kapłanów, przez trzy dni od łóżka nieodstępnych iego, wracaiąca mu zawsze przytomność, ile razy swóy umysł wznosił był do Stwórcy, gorące za Rodziną modły, drżącym do nieba przesyłane głosem, dowodziły i czystey religii i razem ile był godnym boleści, iaką zgon iego napełni wszystkich znaiących go serca.

Dnia następnego, o godzinie 3ciey z północy, wywieziono ciało zgasłego młodzieńca do Zerżnia, dóbr dziedzicznych Ciotki zmarłego, gdzie przyięte ze łzami przez tłumnie zebranych parafianów i włościan, po odbyciu świętych obrzędów, złożono tymczasowie w grobie mieyscowego kościoła, póki sposobna ku temu pora nie dozwoli przewieźć go do Litwy, do grobu Rodziny iego.

Z Paryża d. 27 Sierpnia.

Król nie wyieżdżał dziś i pracował po odbytey radzie z Ministrami sprawiedliwości i woiennym.

Onegday w Swięto Ludwika S. otworzone zostało tuteysze wystawienie dzieł kunsztu. Celnieyszą iego ozdobą uważany iest wielki obraz Filipa V. przez Gerarda zrobiony. Ludwik XIV w zamku Wersalskim, otoczony Xiążętami i Xiężniczkami Domu swoiego, tudzież Posłami i wielu znakomitemi osobami, okazuie im wnuka swoiego Filipa V. iako Krola Hiszpanskiego (1700 roku w Grudniu.) Znayduie się na tym obrazie 33 wizerunków, które w widzach sprawuią podziwienie. Inne obrazy są także zachwycaiące.

Poseł nasz w Hiszpanii Margr. Tala-

iu przybył tu przed kilku dniami i zabawi czas nieiaki. Mówią, iż poróżnił się z Ministrem Hiszpańskim Ugarte.

W Chateau-Thiery umarł d. 16 b. m. w 67 roku życia Hugo Karol Lafontaine, ostatni potomek sławnego Bayko-pisarza Jana Lafontaine.

Sławny Botanik Bonpland zawsze ieszcze iest więzniem w Paraguaiu. Cesarz Brazyliyski, którego o pośrednictwo proszono, przyrzekł interessować się naymocniey o iego uwolnienie.

D. 24 Xżę Leopold Koburgski, Poseł Pruski Baron Werther i Portugalski Minister Kawaler de Britto mieli prywatne posłuchania u Króla.

D. 21 b. m. fregata Circe popłynęła do Kadyxu, a przewozowy okręt Mozela na morze Południowe. Tegóż dnia fregata Astrea, która d. 8 Lipca z Rio-Janeiro odpłynęła, przybyła do tego portu. — Przybyła niedawno z Kadyxu do Roszfortu korweta Tarn, zapewnia, iż przy iey odpłynieniu nie okazał się w Kadyxie naymnieyszy ślad żółtey gorączki, i nawet iey lud nie był pod kwarantannę pociągniony.

Dway Kommissarze Angielscy, którzy oddać maią w Morei ostatnią część pożyczki, przeiechali przez Paryż.

W Flandryi Francuzkiey podnoszą się coraz bardziey rękodzielnie, do czego przyczenia się szczególniey zakaz wprowadzania zagranicznych towarów. Tak n. p. miasto Roubaix, które przed 15 laty zaledwo 8000 mieszkańców miało, liczy ich teraz 18,000. Prawie każde mieszkanie iest fabryką. Od 4 lat stanęło 1000 nowych domów i zakładaią teraz nową część miasta, która składać się będzie przeszło z 200 domów. Około 150,000 sztuk warsztatowych materyy bywa w tem mieście wyrabianych, których wartość wynosi do 15 mill. Fr.

Dyrektor Kr. Mededalni, P. Buymaurin miał zaszczyt d. 20 b. m. złożyć J. K. Mci 3 medale. Pierwszy wyobraża chrzest Xcia Bordeaux, drugi przywrócenie missyy, a trzeci przywrócenie statutów Królów Francuzkich, które rewolucyia obaliła. — Dyrektor muzeum w Louvre, Hr. Forbin, złożył także Monarsze srebrny posąg Henryka IV w całey wielkości w 9 roku iego życia.

— Dnia 28. —

Ministrowie spraw wewnętrznych i sprawiedliwości otrzymali komanderskie krzyże Legii honorowey.

Pomiędzy znakomitszemi osobami, które w dniu S. Ludwika składały Królowi życzenia, znaydował się także Infant Portugalski Michał i Margr: Talaru. — Zabawy dnia tego na Elizeyskich polach dane ściągnęły przynaymniey połowę mieszkańców Paryża, lecz mimo ogromnego zbioru ludzi nie zaszła naymnieysza zdrozność. Naypięknieysza pogoda towarzyszyła tem zabawom. W wieczór była większa część miasta wspaniale oświecona. Na nowy kościoł na cześć S. Wincentego z Paulo został w tym dniu węgielny kamień założony.

Król ustanowił odzielne Ministerstwo do spraw duchownych i publicznego oświecenia, i powołał na ten urząd X. Hrabi Frayssinou, Biskupa Hermopolis, Para i pierwszego swoiego Jałmużnika.

Przez telegraf nadeszła tu z Madrytu wiadomość pod d. 23 Sierpnia, że Taryffa d. 19 o godzinie 5 z południa przez woyska Francuzkie i Hiszpańskie szturmem wziętą została. Buntownicy,

ktorzy cofnęli się na wyspę, zostali nazaiutrz rano przez woyska Francuzkie, które tam wylądowały, aż do iednego dowódcy, ktory na łodzi uciekł, wybitemi lub poymanemi. Ostatni oddanemi zostali władcom Hiszpańskiem.

O trzy mile ztąd włościanin orząc natrafił pługiem kilkokrotnie na coś twardego; zaczął kopać i wydobył kamień, pod którym znaydował się gliniany garnek, ktorego pokrywa zaraz za poruszeniem skruszyła się. W tym garnku znaydowało się 133 sztuk miedzianey monety, którą zaraz uznano za bitą pod Rzymskiemi Cesarzami Adryianem, Antoniuszem i t. d. 37 sztuk pomiędzy niemi było bitemi pod dwiema Cesarzowemi Faustynami (małżonkami Piusa i Marka Aureliusza) 2 pod Komodem, 1 pod iego żoną Kryspiną, i 1 pod Septimem Sewerem. Bezwątpienia Rzymski osadnik we wsi Mons-Jovis (teraz Montjay) zakopał ten skarb, który na ówczas 4 talary wartał, w burzliwych czasach i pewnie nie pomyślał, ażeby dopiero w 16 wieków wydobyty został.

Z *Madrytu d.* 20 *Sierpnia.*

Rodzina Królewska przybyła d. 16 b. m. do Eskurial, zkąd nazaiutrz do zamku St. Ildefonse odiechała. Słychać, iż J. K. M. podczas teraźnieyszego wyiazdu z stolicy odwiedzi głowne miasta Kastylii, iakoto Segowiią, Burgos i Waladolidę.

W Walencyi kazała policyia 30 osób uwięzić. Miał także wyyśdź tayny rozkaz do uwięzienia niedawno oddalonego Ministra Orfila, ktory iak mowią zniknął z Grenady.

Królewska gwardyia pomnożoną także będzie kompaniią cudzoziemców, która przez uszanowanie dla Królowey nazywać się będzie Saską, lecz sami tylko Katolicy do niey przyymowanemi będą.

Nędza sekularyzowanych podczas rewolucyi Mnichów nakłoniła rząd do zapytania się Oyca S. iak ma z niemi postąpić. J. Świątobliwość odpowiedział: iż chcący do klasztorów powrócić, maią bydź przyięcemi, a niechcący, przyłączonemi bydź do kościołów iako Xięża świeccy i pod dozorem Biskupów zostawać, ktorzy powinni się także wywiedzieć o dawnieyszem ich sprawowaniu.

Miasta Katalońskie Lerida, Kardona, Tortosa i Tarragona otrzymały osady Francuzkie. — Sąd Kataloński powołał 11 członkow byłey municypalności Barcelońskiey z r. z. do stawienia się w przeciągu dni 20 do więzień, aby mógł przeciw nim przedsięwziąść sprawę za podpis adressu do Stanów o złożenie Krola z tronu, inaczey będą za buntowników poczytanemi i iako tacy osądzonemi.

Jenerał porucznik Ramirez iest tymczasowym Gubernatorem stolicy.

Gubernator Gibraltarski nakazał bawiącym tam Hiszpanom, ktorzy w ościennych okolicach zaburzenia podniecaią, oddalić się z tego miasta.

Założone przez Karola III Królewskie fabryki Sukienne w Guadalaxara, Brihuega i San Carlos które od kilkunastu lat upadły, będą teraz przez nową kompaniią, która otrzymała na 40 lat patent, wskrzeszone. Utworzyła ona 10.000 akcyy, każda po 4000 realów i złożyła 7 mili. realów porękoymii. Roboty iuż się rozpoczęły.

)z(

W wodach Koruny widzieć m'ano Angielską eskadrę z 15 okrętów złożoną.

Z Londynu d. 24 Sierpnia.

Dowóz owsa dla wewnętrzney potrzeby dozwolony iest z kraiów między rzekami Eider i Bidassao leżących na 6 tygodni, a z dalszych na 3 miesiące.

Od dwóch dni rozchodzi się tu wieść, że Jnfant Franciszek, brat N. Króla Hiszpańskiego, uda się w krótce do południowey Ameryki, iak sądzą do Mexyku.

Minister Kolumbiyski, P. Hurtado, udał się dziś ztąd do Paryża, dla obiaśnienia, iak mówią, Ministeryjum Francuzkiego o stanie Kolumbii.

Dey Algierski obowiązał się dopełnić wszystkich warunków, które iego poprzednik z Lordem Exmouth r. 1814 zawarł, iako to znieść niewolą Chrześciian, &c. Przyrzekł także przyiąć P. M' Donald iako Angielskiego Konsula, iednak za osobiste iego bezpieczeństwo przy zaiątrzeniu przeciw niemu ludu nie zaręczył. Ustanowiony tam więc tymczasowo został Vicekonsulem P. Darford.

Z Ministrów naszych ieden tylko P. Canning znayduie się teraz w Londynie w swem wydziale czynnym.

Podług naynowszych doniesień z Jamaiki pod d. 12 Lipca przywrócona tam została zupełna spokoyność.

Testament zmarłey tu niedawno wdowy Riego został ogłoszony. Pałasz męża swoiego, wraz z czarnem suknem, które iey przed śmiercią przysłał, odkazała Szwagrowi swoiemu Kanonikowi Riego, z zaleceniem, aby to oboie, iskoro okoliczności dozwolą, oddał narodowi Hiszpańskiemu. Wyznaczone iey mężowi w r. 1821 przez Stany 80,000 realów roczney pensyi, którey wcale nie pobierał, przeznaczyła na fundusz dla wdów i sierót poległych w ostatniey woynie konstytucyynych żołnierzy

P. Cuningham, który w Neü-Süd-Wales zbierał rośliny dla ogrodu Krolewskiego w Kew, odkrył tam podług naynowszych doniesień nader urodzayny i dotąd wcale nieznany kawał kraiu.

Na wyspie S. Heleny oberwała się d. 19 Czerwca wisząca sztuka skały, która lubo mieszkańcow St. James bardzo przestraszyła, wielkiey iednak nie zrządziła szkody; iedna tylko chata uszkodzoną i iedem człowiek zabity został.

Przez Amerykańskie pisma nadeszły niektóre, iednak niewiele znaczące wiadomości o Kolumbii. Gazeta Kolumbiyska pod d. 30 Czerwca zawiera list z d. 6 Marca Hr. Danzelot, Wielkorządcy Francuzkiey osady Martyniki, do Jenerała Paez, w ktorym zaprzecza wieści, iakoby zamysłem Francyi było wspierać Hiszpaniią w zdobyciu napowrót swych osad. Paez odpisał na ten list d. 12 Czerwca. Zresztą względem posłania posiłków do Peru były w Karakas zdania podzielone. Wielu naganiało ten krok. Z L guaira i Karakas udać się miało 10,000 ludzi do Puerto-Cabello, zkąd popłyną do Chagres dla złączenia się z Boliwarem. Do Laguaira przybywaią codziennie Hiszpańskie zdobycze. Znayduiący się w Karakas officerowie Angielscy odebrali rozkaz udania się do swoich pułków.

Toskański bryg napadniony został w Kwietniu przez Greckiego Korsarza, który zabrał z niego wszystkie wiezione do Tunis dla Maurów i żydow towary, stoi teraz w Tunetańskim porcie Goletta pod aresztem, poki nie złoży, 50,000 pia-

strów za brakuiące towary. Zywe oto zachodziły spory w zamku Beia; ostatni utrzymywał, iż kapitan okrętu iest złodzieiem, gdyż porozumiał się z Greckim korsarzem, który zapłacił mu transport. Konsul zapytał się potem: czyli Bey chce woyny z Toskaniią, i otrzymał odpowiedź: że iest dla niego oboiętną, bo Toskaniia nic mu zrobić niepotrafi.

Z Saxonii d. 23 Sierpnia.

Proiekt założenia dla Xięgarzów południowych Niemiec w Noremberdze jarmarku, utrzymuie się ieszcze, i popiera go Krolewic Następca tronu Bawarskiego. Z strony miasta wyznaczona do tego została kommissyia, przy którey znayduie się Hr. Soden.

Podług listów z Lipska sławny tamteyszy Artysta dramatyczny Devrient leży od 18 b. m. śmiertelnie chory. Dway zręczni lekarze maią o nim staranność i dopiero od 21 pokazała się iakaś nadzieja polepszenia.

Od brzegów Menu d. 20 Sierpnia.

Xiąże i Xiężna Kambridgi powrócili d. 26 b. m. z Doberan do Hanoweru i zaięli letnie mieszkanie w Montbrilant.

Xże August na Wied odprawił d. 6 i 7 b. m. uroczysty wiazd do spadłych na niego po wygasłym Domu Wied-Runkel posiadłości.

Niedawno z wielu piorunów, które okolicę Hundsrüken nawiedziły, ieden z nich powracaiącego ubogiego wyrobnika przez las do Kirn tak mocno raził, iż upadł bez zmysłów na ziemię i leżał do nazaiutrza, poki go przeieżdżaiąca fura do Kirn nie zabrała. Sądzą iednak, iż oprócz boku, przy którym niósł sosnową pałkę, w którą piorun uderzył, innego nie doznał uszkodzenia.

Z Bruxelli d. 25 Sierpnia.

Admirał Francuzki, Hr. Verhuel, w swey podróży do Hollandyi przybył tu d. 23 b. m.

Biskup Cincinatu w północney Ameryce, X. Fenwich, przybył do Antwerpii dla zbierania za Papiezkiem zezwoleniem składek na swoie missyie.

Hr. Vilain kazał w ogrodzie swoim w Rapele wschodniey Flandryi zrobić na łańcuchach wiszący most na 80 stop długości i 6 szerokości, który w całey rozciągłości wyrównywa pochyłości gruntowey. Most ten, do którego materyiał wzięty iest z Niderlandskich warsztatów i zrobił go ślosarz w Bruxelli nazwiskiem Vandenbrand, iest tak mocny, iż po doświadczeniu ogniw łańcuchówych wytrzymać może ciężar 20,000 funtów Niderlandskich.

— Dnia 28. —

Xięztwo Ichmość Oranii są tu dziś w wieczór oczekiwanemi i po krótkiem zabawieniu udadzą się w podróż do Petersburga, gdzie przez zimę zabawią.

P. Depaepe z Gandawii mianowany został pierwszym pięknie piszącym Króla Francuzkiego. Udaie się teraz do Paryża z dwiema pióro-rysami, które bardzo są dziwione. Pierwszy wystawia wizerunek Xcia Angouleme, a drugi iego zwycięztwa w Hiszpanii.

Z Sztokólmu d. 24 Sierpnia.

Dwor zawdział po zmarłym Wielkim Xciu Toskańskim na dni 14 załobę.

Ces. Rossyyski Poseł, Hr. Suchtelen, dał na końcu zeszłego tygodnia

wielki obiad w Ullriesdal, na którym raczyli się NN. Królestwo znaydowac.

Gdy w roku zeszłym tak zwane flotty woienne, i woyskowa pod nazwiskiem Królewskiey razem połączone zostały, nakazał J. K. M. pod d. 1 Czerwca, aby officerowie obu od nowego roku 1825 iednakowy nosili mundur.

Z Szwaycaryi d. 20 Sierpnia.

Kanton Szwic orzekł ostatecznie d. 17 b. m. przystąpienie swoie do Biskupstwa Chur. Oznaymił o tem Nuncyuszowi, Biskupowi, Kantonowi Uri (którego część dawno do tego biskupstwa należy) i Kantonowi Unterwalden.

Od 9 Sierpnia do 1 Września odbywać się będzie w okolicach Lucerny popis jazdy i kontyniensów odwodowych tego kantonu, wyiąwszy artyleryią i sprzężaie.

Kanton Szwic rozkazał na gościnniach Rigiberge poprzylepiać oznaymienie, aby nikt nie ważył się mówić przyciw rządowi i religii Katolickiey pod zagrożeniem uwięzienia i kary. Powód do tego dali nie cudzoziemcy, ale kraiowcy, ktorzy zwykli tam nieprzystoyne prowadzić mowy.

W Bazylei zawiązało się towarzystwo, które założyć chce kassę dla niezamężnych obywatelek miasta. Należące do niego obywatelki od 25 do 45 lat, oprócz 12 Fr. na wstępie płacą co rok po 4 Fr. i skoro doydą lat 45 pobierać będą część prowizyi od zebranego kapitału. Przez śmierć lub zamęście ustaie wypłata. Związek spodziewa się, iż fundusz iego zwiększy się przez dary i odkazy.

Nowy Kr. Pruski Poseł przy lidze Szwaycarskiey, Baron Otterstedt, złożył Prezesowi Seymu list swóy wierzytelny.

Z Rzymu d. 15 Sierpnia.

Oyciec S. znayduie się prawie codziennie z wielkiem zbudowaniem wiernych na Missyiach. Po ich ukończeniu wyiedzie na kilka miesięcy do wieyskiego swoiego mieszkania przy Spoletto.

Niedawno banda od 30 do 40 rabusiów doniosła Kardynałowi Ercolani, iż przybędzie do miasteczka, w którym mieszka, dla otrzymania przyrzeczonego przebaczenia. Kardynał nieufaiąc im, zebrał pewną liczbę żandarmów, straż zgromadził i obywateli uzbroił. W oznaczonym dniu przybyli istotnie rabusie uzbroieni fuzyiami i sztyletami, poprzedzeni od iednego człowieka z białą chustą. Przyięto ich ognistą bronią, od którey dwóch poległo. Wzięli się do obrony, ale musieli nakoniec ustąpić, i i od tego czasu więcey się nie pokazali.

Od brzegów wyższego Renu 20 Sierpnia.

Wielka Xiężna Stefania Badeńska udała się do Arenenberga w Turgowii do Xiężny St. Leu (żony Ludwika Bonapartego.)

Dotychczasowy uciążliwy przewoz produktów z Nadreńskiey Bawaryi przez kray Badenski i utrudzone związki między kraiem Badenskim i Nadreńską Bawaryią zostały przez układy usunięte.

W krotce rozpoczęte zostaną układy między Badenem i Wirtembergiem względem ustanowienia sąsiedzkich stosunków między obiema kraiami.

Układy względem związków han-

dlowych rozpoczną się na początku Września w Zurich między Szwaycarskiemi i Wirtembergskiemi deputowanemi.

Od granic Tureckich d. 18 Sierpnia.

D. 6 Sierpnia przybyło jeden po 2gim dwóch Tatarów iako nadzwyczaynych gońców do Bukaresztu, którzy przywieźli pisma do Wiednia, i zapewne d. 2 i 3 Sierpnia z Stambułu odiechali. Odtąd rozchodzi się wieść, że Kapitan Basza odpłynął z Mitelene, ale przez Greków pobity został i większą część swey floty utracił. — Gdy od rozpoczętego ustępu woysk Tureckich z Xięztw Multan i Wołoszczyzny, okazuie się wiele zbroynych band rabusiow, sądzą zatem, iż z tych milicyy poformowały się te bandy.

Gazeta Florentska donosi z Morei: iż rząd Grecki powrócił do Napoli di Romania i zupełne ogłosił przebaczenie. Nayważnieysze nadbrzerzne punkta postawione są w stanie obrony, kobiety i dzieci odesłano w głąb kraiu, i w twierdzy osadę pomnożono, w ammunicyią i żywność dostatecznie opatrzono, i oprócz tego zebrano 10tysiączny korpus, który przez międzymorze postąpić ma naprzód. — Posłana przeciw Arta wyprawa pod Kapitanami Zongas i Rango, chociaż w dwóch potyczkach pobiła Albańczyków, dla braku żywności cofnąć się musiała do swych okopów. Uzbraiana teraz iest druga wyprawa. — Turcy, którzy z Negrepontu w 1500 do 2000 ludzi wpadli do Atyki, utracili znaczną liczbę zabitych i 400 jeńców. Seraskier Rumelii czynił w tymże czasie poruszenia, ale nieprzewidziany wypadek zmusił go do cofnienia się. W prochowe iego wozy uderzył piorun i z znaczną liczbą ludzi na powietrze wysadził. — Odysseusz okazać się zresztą miał na pierwszą wiadomość o wylądowaniu Turków na Ipsarę, oboiętnym względem środkowego Greckiego rządu w Napoli di Romania. Nikita zaś oświadczył udadź się z 400 ludzi na obronę Spezziotskich kobiet i dzieci, ponieważ wszyscy mężczyzni pospieszyli na obronę Ipsary, i dopełnił tego obowiązku.

Grecki Jenerał Kataiskaki, który oskarżył Xciaj Maurokordato o porozumiewanie się z nieprzyiacielem, został przez kommissyią za potwarcę uznany i sędziowie iego na udany tylko przez niego żal darowali mu życie. Lecz zaledwo zobaczył się wolnym, złączył się z bandą 6 do 700 ludzi, opanował brzeg Asproprotamo i zbuntował 4 do 5 wsiów, lecz w krótce pobity został, utraciwszy 150 ludzi w zabitych, ranionych i poymanych. Po tem pobiciu zwątpiwszy o dopięciu swoiego zamysłu, rzucił się do klasztoru S. Anastazego, niedaleko Kanpennivi, gdzie oblegli go Jenerałowie Bungo i Sturnari i spodziewaią się w krótce opanować ten klasztor. W skutku tey potyczki dostało się w ręce Greków 30,000 owiec, mnostwo wołów, kóz i mułów.

— Dnia 19. —

Przy zniszczonem przedsięwzięciu Vicekróla Egipskiego przeciw Kandyi i Kasso (dawniey Kos zwaney) zdobyli Grecy nietylko zabrane przez Turków swoie okręty, ale nadto zabrali 7 okrętów pod banderą Europeyską, które Vicekról naiął do przewozu pieniędzy i ammunicyi.

P. Edward Blaquiere przywiózł do

Missolungi 55,000 Fr. ze składek w Zante na potrzeby woyska Maurokordato zebranych. Oba Kolokotroni, oyciec i syn nie są czynnemi. Odysseusz znayduie się w Argos. Arta iest ściśło zamkniętą. Zwycięztwo Hydryiotów i Ipsaryiotów nad flottą Kapitana Baszy potwierdza zupełnie Gazeta Missolungi pod d. 16 Lipca. Flotta Turecka potrzebuie przynaymniey dwa miesiące czasu dla skrzepienia się po tey klęsce.

— Dnia 24. —

Kapitan Basza przysłał do Stambułu iako znaki zwycięztwa 500 głów i 1200 uszów Jpsaryiotów. D. 23 przy wielkim natłoku Muzułmanów, którym od poczęcia rewolucyi nie okazał się ieszcze podobny widok, wystawione te głowy zostały na widok publiczny. Pompatyczny pod niemi napis w stylu wschodnim tak między innemi opiewał: „ Nakoniec Bóg pobł gosławił orężowi prawo wiernych, i szaleni buntownicy Jpsary z niknęli z ziemi, i t. d „ Lecz radość ta Muzułmanów z krwawych tych znaków nie długą była, gdyż nadeszły (wiadome iuż o Jpsarze doniesienia). Poźniey nadeszły podobnież pomyślne doniesienia dla Greków. Kapitan Basza wypłynąwszy z portu Mitelene, napadniony przez Greków, ścigany był aż do odnogi Smirneńskiey. Palne Greckie statki zniszczyły wiele większych iego statków, a drugi iego oddział flotty między Samos i Jpsarą nielepszy los spotkał. Do Enos przy Dardanellach przybyło iuż wiele ratuiących się ucieczką pomnieyszych okrętow. Zdaie się, iż Kapitan Basza przez podział swey flotty naywiększy błąd popełnił, z którego co chwila okazuią się smutnieysze wypadki. Doniesienia Konsulów z Smirny, opiewaią bowiem, że przestrach uszłych z Jpsary zbiegów tak dalece ztrwożył Azyianów, iż kupami do domów powracaią. Zresztą strata Greków i Turków przy opanowaniu Jpsary wcale różni się od pierwszego podania. Turcy utracić mieli podług doniesienia Greckiego rządu 15 do 16,000, a Grecy 2500 ludzi. Wielu Jpsaryiotów uratowanych bydź miało. O bohaterskiem postąpieniu Kapitana Maroaki, który w warowni S. Mikołaia siebie i wszystkich wiernych na śmierć poświęcil, dowiaduiemy się, iż iego ofiara tem większą była, że przeniosł śmierć nad życie dla narodu, chociaż przeszło milionowy maiątek posiadał i zawsze pewny mogł bydź wygodnego życia.

Grecki Kapitan Apostoli dowodzący brygiem Leonidas napotkał w ucieczce swoiey z Jpsary d. 4 Lipca niedalzko wyspy Thermia Francuzką fregatę Galateę. Brakowało będącemu na nim ludowi w liczbie 160 osób żywności, którą zaopatrzył go Kapitan tey fregaty (P. Drouault). D. 5 zarzuciła ta fregata kotwice przed Jpsarą, i gdy na wysepce S. Mikołaia postrzegła Grecką banderę, posłała tam łodz i w krotce przypłynęło do niey dwoch zgłodniałych Greków. Na prośbę atoli Kapitana fregaty uwolnił Kapitan Basza tych Grekow, a rzeczony Kapitan otrzymał od rządu Greckiego podziękowanie za okazaną ludzkość.

Trzema spalonemi przez Hydryiockie palne statki Tureckiemi fregatami dowodzili Kapitan-Bey, Patrona-Bey i Reala-Bey, to iest: wice, pod i kontraadmirałowie. Sułtan zabronić miał poddanym swoim mieszkać na Jpsarze.

DODATEK
DO Nro 73.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 12 WRZEŚNIA 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

W dziedzicznych dobrach swoich Suskraiowicach, w Województwie Krakowskiem, zeszła z tego Swiata dnia 1go Września r. b i pochowana w grobie familiynym Łucanowicach, Wielmożna Jmci Pani Anna z Zelińskich Wielowieyska, córka na początku r. b. zmarłego Szanownego Pułkownika Marcyana Zelińskiego. — Zgon tey Pani, którey życie cnotami znamienowane było, lubo posunięty do liczby lat 67, zbyt wcześnie iednak nastąpił dla Familii, Przyiaciół i cierpiącey ludzkosci: Jey dobroczynności nie czyniły wybor ani stanu, ani wyznania, do szczodrobliwości Jey zarówny miał przystęp, tak potrzebuiący Chrześcianin iak Izraelita, dla tego Jey grób otacza teraz lud liczny i razem z czteroma pozostałemi Synami i Przyiaciołmi, skrapia łzami Jey popioły.

Z Emden d. 27 Sierpnia.

W porcie naszem od nadeyścia wiadomości o dozwoleniu wprowadzania do Anglii owsa, panuie znowu czynność. Wiele okrętów naładowanych zostało owsem i niektóre z nich odpłynęły iuż za pomyślnym wiatrem.

Od brzegów Menu d. 28 Sierpnia.

Wielki Xże Weimarski za powrotem z swey podróży z Niderlandów, do Eisenach, udał się teraz do drugiego syna swoiego, Xcia Bernarda, do Wilhelmsthal, a ztamtąd poiedzie na kąpiele do Ruhla. Sławny Professor snycerstwa Rauch z Berlina znayduie się teraz w Weimarze, dla rozmówienia się z Göthe względem posągu, który oyczyste iego miasto Frankfort chce mu w naturalney wielkości wystawić.

Nowy kryminalny kodex Wirtembergski ogranicza kary: na śmierć, pozbawienie wolności, czci, kary pieniężną i cielesną. Ostatnia iest naywyższą 50 plag, a kara śmierci następuie tylko przez ucięcie głowy.

Mianowany przy Dworze Petersburgskim Posłem Hiszpańskim, Radca stanu Jan Paez de la Cadena, przybył d 24 b. m. do Frankfortu.

Liczba uczniów w Uniwersytecie Bonn wynosi teraz 671. Pomiędzy któ-

remi znayduie się słuchaiących teologii 199, prawa 182, medycyny 115, filozofii i kameralistyki 135, a pomiędzy temi 63 cudzoziemców. W Heidelburgu znayduie się 642 uczniów, pomiędzy któremi 454 cudzoziemców, a w Freyburgu 574 pomiędzy któremi 150 cudzoziemców.

Do Berchtesgaden przybył d. 18 Sierpnia N. Król Bawarski, dla znaydowania się na maiącym się odbydź w górach polowaniu. Nazaiutrz oglądał J. K. M. w towarzystwie zaproszonych na to polowanie wysokich Cudzoziemców, założoną przez Kawalera Reichenbach w Pfisterleiten machinę do windowania soli. Potem poiechał do oświeconey kopalni soli. Na 150 stop głęboka kopalnia soli, z cyfrą J. K. Mci w brylantowym ogniu przedziwnie się wydała. Gdy górnicy z swoią chorągwią i każdy ze świecą w ręce spuścili się, zapalili 25 napełnionych prochem przewierceń, które tak wielki zrobiły huk, iż zdawało się, że całe ogromne zapadnie się sklepienie. W wieczór przybyła tamże N. Krolowa w towarzystwie Królewica Karola. D. 20 rano pospieszyli wszyscy goście piechotą i powozami przez romansyczną okolicę do Königssee, gdzie stał już w gotowości statek z wszelkiemi wygodami, dla zabrania Rodziny Królewskiey i wysokich Gości. Wioslarze byli nowo pięknie ubrani. Wiele innych statków przygotowanych było dla licznych cudzoziemców. Zegluga odbyła się przy naypięknieyszey pogodzie aż do ułamka skały Saleralpe zwaney, przez którą N. Król piechotą przeszedł. Tam wsiedli znowu Nayiaśnieysi Państwo z licznem towarzystwem na statki i popłynęli aż nakoniec jeziora do góry Fischaukel zwaney, na polowanie oznaczoney. Na brzegach i urwiskach gór ktore były ludem okryte, powitany J. K. M. był radosnemi okrzykami. Nakoniec rozpoczęło się polowanie, podczas ktorego ubito 68 sztuk zwierzyny, pomiędzy któremi 32 ieleni i ieden kozieł dziki. J. K. M. ubił, oprócz pomnieyszych zwierząt, 2 ieleni. Potem powrócił cały łowczy orszak tą samą drogą na wyspę S. Bartłomieia, gdzie na otwartym polu nastąpił obiad. Mnóstwo ludu oczekiwało na końcu Könnigssee, dla powitania NN. Królestwa okrzykami przy wysiadaniu. — Za powrotem do Berchtesgaden wieczorem gornicy z Pfisterleiten przy woyskowey muzyce w ubiorach gorniczych, z naczeniami swoiemi i lampami w kopalni używanemi, stanęli w szyku woyskowym przed zamkiem, i podczas palących się 50 ogniów na szczytach gór około Berchtesgaden przeciągneli około NN. Królestwa. D. 21 po południu dla niepogody niemogło bydź drzewo ze skał do ieziora spuszczane; w wieczór wznosił się znowu z gór ogień do Nieba, a nazaiutrz nastąpło spuszczanie drzewa. D. 23 powrócili NN. Królestwo do Tegernsee.

Z Stambułu d. 10 Sierpnia.

Doniesienie pod d. 26 Lipca o wylądowaniu powstańców Greckich na zburzoną Ipsarę potwierdziło się co do istoty rzeczy, i niektóre wątpliwe ieszcze okoliczności wyiaśniły poźnieysze urzędowe doniesienia i zeznania, a między innemi Kapitana Francuzkiey korwety Chevrette, który d. 20 Lipca w wieczór rozmawiał z Kapitanem Baszą, a w krótce potem z Dowódcą Greckiey flotty

Miauli, tak iż wszystkie rozszerzone o tym wypadku zmyślone i przesadzone wieści upaść muszą.

Kapitan Basza opuszczaiąc d. 4 Lipca Jpsarę zostawił tam około 2000 ludzi, ktorych liczba po zburzeniu warowni i uprowadzeniu zdobyczy zmnieyszyła się do 700. D. 14 Lipca przybyło przed tę wyspę 30 kilka okrętów Greckich, pomiędzy którémi znaydowało się 10 Jpsaryiockich, i bez doznania żadnego odporu wysadziły na ląd 1200 do 1500 ludzi. ktorzy na rozrzuconych po wyspie Turków uderzyli. Część ich ratowała się na stoiące w porcie 21 przewozowych Tureckich okrętów; lecz te zostały przez flottę powstańców aż do 3 spalone, które uszły do Scio. 300 Turków schroniło się do niezburzonych ieszcze w mieście domów, gdzie znaleźliby także byli śmierć, gdyby nagłe przybycie flotty Tureckiey nie było ich oswobodziło. Kapitan Basza przybył d. 19 z częścią swoich okrętów przed port, i zaraz cała wyprawa Grecka uciekła. Odtąd powiewa znowu Turecka bandera na Jpsarze, która podług wiary godnych świadectw nie iest więcey mieyscem obronnem i zamienioną została na niemieszkalne gruzy. Kapitan Basza rozkazał pozostałe ieszcze w mieście kilka domów zburzyć i gruzami ich port zasypać, poczem udał się zaraz na morze.

Jedyną i istotną szkodą, którą to bezskuteczne przedsięwzięcie Turkom zrządziło, była utrata znaczney części zdobytych w d. 3 i 4 Lipca przez nich dział. Z nieuwiezionych ieszcze przez opieszałość lub nieład zabrali powstańcy na swoie okręty trzydzieści do 40stu, a podobnąż liczbę lub większą przyśpieszney ucieczce w morze wrzucili.

Żadna potyczka ani na lądzie, ani na wodzie zayść z tey okazyi nie mogła, ponieważ Tureckie i Greckie woyska ani na chwilę nie zeszły się z sobą na Jpsarze, a obie flotty ani wprzód, ani potem się niezetkały. D. 20 Lipca wspomniona wyżey korweta Francuzka widziała na południowym szczycie wyspy Scio 38 okrętów powstańców, w odległości o 4 mile morskie od flotty Tureckiey, i podług wiary godnego woyskowego doniesienia z Smirny pod d. 2 Sierpnia nie nastąpiło do 30 Lipca żadne daley zdarzenie. Kapitan Basza stał z większą częścią swey flotty pod Mitelene, a niektóre iego okręty krążyły około Jpsary, i eskadra Grecka pod Miauli nic dotąd przeciw Tureckiey flocie nie przedsięwzięła. Spodziewano się codziennie, iż Kapitan Basza przeciw Samos odpłynie; zdaie się nawet bydź przymuszony do przyśpieszenia tey wyprawy, ponieważ liczba przybywaiących z Azyi ochotników tak dalece się zwiększa, iż w Scalanuova rachowano ich naymniey 30,000.

Wyprawa Egipska pod naczelnem dowodztwem Jbrahima Baszy odpłynęła d. 16 Lipca z Alexandryi. Składa się z 50 zbroynych i przeszło 100 przewozowych okrętów, 14,000 regularney piechoty i 2500 jazdy. Z Kandyi przyłączyć się ieszcze do niey ma 6000 ludzi. Na końcu Lipca stała na kotwicach w zatoce Marmarissa na przeciwko wyspy Rodus. Sądzą powszechnie, iż pierwszem iey dziełaniem będzie uderzenie na wyspę Hydra.

Greckie Gazety donoszą z równą pewnością o opanowaniu napowrót przez Hydryiotów wyspy Kasso, iak donosiły

o opanowaniu Jpsary; lecz pierwsza wiadomość mniey jeszcze zasługuie na wiarę, iak druga, bo tu przynaymniey wylądowali. Ze Hydryiockie i Spezziotskie okręty popłynęły przeciw flocie Egipskiey zdaie się potwierdzać.

(Dostrzegacz Austryacki.)

Teatr Narodowy.

W Sobotę d. 11 Września, Towarzystwo Artystow Dramatycznych z Lwowa przybyłe, dało przedstawienie Komedyi w 1 akcie z francuzkiego: *Taiemnica w ścianie.* Po ktorey nastąpiła przy oświeceniu całey widowni iako w Uroczystość Imienin Nayiaśnieyszego Alexandra Igo Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego Opera w 1 akcie z muzyką K. Kurpińskiego, z dodanemi pieśniami kompozycyi sławnego Rossiniego: *Łaska Cesarza.* Na zakończenie zaś, iako na obchod rocznicy zaprowadzenia Konstytucyi przez Trzech Nayiaśnieyszych Protektorów Miastu temu nadaney, okazał się stosowny: *Obraz.* JP. Serwaczyński grał na skrzypcach Polones z waryiacyiami sławnego Maisedera.

Dziś zaś w Niedzielę d. 12 b. m. daną będzie na żądanie Szan: Publiczności po raz ostatni Czarodzieyska Opera w 3 aktach z francuzkiego P. Ettiene, z muzyką Nicolo Isouard: *Kopciuszek.*

LOTERYIA KRAIOWA.

W 102 Ciągnieniu dnia 9 Września r. b. w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

40. 13. 46. 82. 35.

Przyszłe 103 Ciągnienie dnia 15 Września r. b. przypada.

DONIESIENIA.

Sąd Appellacyiny Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu. Z powodu zawakawaney przez śmierć Kajetana Tylkowskiego posady Komornika Sądowego Okręgowego Wolnego Miasta Krakowa, w Mieście Chrzanowie ustanowionego, ogłasza się Konkurs z terminem do d. 30 Września r. b. 1824 włącznie, z tem oznaymieniem: iż każdy z ubiegaiących się o tę posadę, przy podać się maiącey do Sądu Appellacyinego prośbie, winien będzie załączyć świadectwa, udowadniaiące kwalifikacyą i zdatność iego do wakuiącego iak wyżey Urzędu, iako rownie moralną Konduitę. — W Krakowie d. 24 Sierpnia 1824. r.

Nikorowicz.

Raubach, Sekr. S. App.

Dnia 14 b. m. i r. o godzine 9 ranney w Krakowie przy ulicy Grodzkiey pod L. 26 i 27, to iest w Kancellaryi podpisanego Komornika sądowego sprzedany będzie przez publiczną licytacyią Zegar stołowy i srebrny kieszonkowy.

W Krakowie d. 10 Września 1824.

Jarzyński, Kom: Sąd:

D. 17 b. m. o godzinie 9 ranney przy Krakowie za Nową Bramą pod L. 180 wydzierżawione będą dochody tegoż domu na rok ieden od daty licytacyi zaczynaiący się. — W Krakowie d. 10 Września 1824.

Jarzynski, Kom: Sąd:

W dniu 17 Września r. b. 1824 o godzinie 10 ranney w Mieście Żydowskiem na Kaźmierzu przy Krakowie w domu pod L. 18 położonym, odbędzie się w drodze exekucyi Sądowey Licytacya na wydzierżawienie Izb dwóch i Alkierza, a to na lat trzy ciągle bez przerwy to iest: od dnia 1 Październka 1824 r. do podobnegoż dnia i miesiąca 1827. Chęć zatem licytowania maiących zaopatrzonych w Vadium Złp. 30 podpisany Komornik na mieysce i czas oznaczony zaprasza, gdzie zarazem warunki Licytacyi ogłoszonemi zostaną.

W Krakowie d. 11 Września 1824.

T. *Jaworski* Kom: Sąd: